

دانشکده مهندسی فناوری‌های نوین

گروه مهندسی مکاترونیک

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته مهندسی مکاترونیک

عنوان

طراحی و ساخت ابزار جراحی لاپاراسکوپی هوشمند با قابلیت لمس

استاد راهنما

دکتر وحید عظیمی راد

استاد مشاور

دکتر منیژه ذاکری

پژوهشگر

سید صالح رضوی خسروشاهی

شهریور ۱۳۹۲

تقدیم بہ مہربان فرشتگانی کہ:

کلمات ناب باور بودن، لذت و غرور دانستن، حسارت خواستن، عظمت
رسیدن و تمام تجربہ ہائی یکتا و زیبائی زندگیم، مدیون حضور سبز آنہاست.

تقدیم بہ خانوادہ عزیزم.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قدردانی

در این راستا سپاس گذاری از کسانی که شایسته قدردانی هستند، در سطح کلام میسر نیست. وظیفه خود می دانم، هر چند با زبان قاصر خویش، ولی به رسم دیرینه شاکردی، از اساتید محترمی که مریاری نمودند، تا امروز خود را در این جایگاه نظاره کنم، قدردانی می نمایم.

از جناب آقای دکتر وحید عظیمی راه، استاد راهنمای این پایان نامه، که در سراسر اجزای آن از راهنمایی ها و همکاری های بی شائبه ایشان بهره بردم و نصایحشان، همواره چراغ راه این جانب بوده است، پاسکذارم.

و همچنین از استاد محترم جناب آقای دکتر حبیب قمبر پور اصل، جناب آقای مهندس مجتهدی و استاد مشاور محترم جناب خانم دکتر ذاکری که مراد این مسیر یاری نمودند و همچنین از استاد داور محترم، جناب آقای دکتر احمد قبری که رهنمودهای ارزشمندشان بر غنای این پژوهش خواهد افزود، نهایت تشکر و امتنان خود را بر ابراز می دارم.

در پایان از تمامی دوستانی که در پیشرفت این پژوهش نقش بسزایی داشتند و همواره موجب دلگرمی این جانب بوده و به هر نوع مراد انجام این امر یاری نمودند، از صمیم قلب تشکر می کنم.

سید صالح رضوی خسروشاهی

شهریور ۱۳۹۲

نام خانوادگی دانشجو: رضوی خسروشاهی	نام: سید صالح
عنوان پایان نامه: طراحی و ساخت ابزار جراحی لاپاروسکوپی هوشمند با قابلیت لمس	
استاد راهنما: دکتر وحید عظیمی راد	
استاد مشاور: دکتر منیژه ذاکری	
مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد	رشته: مهندسی: مکاترونیک
دانشگاه: دانشگاه تبریز	گرایش: مکاترونیک
دانشکده: مهندسی فناوریهای نوین	
تاریخ فارغ التحصیلی: شهریور ۱۳۹۲	تعداد صفحه: ۱۱۵
کلید واژه ها: ابزار جراحی لاپاروسکوپی انعطاف پذیر- ایجاد حس لامسه در ابزار- ربات پایه پیرو- سنسورهای هپتیک- جراحی با حداقل تهاجم	
<p>چکیده: در این پایان نامه طراحی و ساخت یک ابزار جراحی جدید با حداقل تهاجم ارائه شده است، به گونه ای که درجات آزادی بالا، حرکات شهودی و همچنین بازخورد نیرویی طبیعی را با هزینه ی پایین فراهم می کند. این ابزار جراحی دارای یک مکانیزم خم شونده و یک مکانیزم گرسپینگ با محرک کابلی می باشد. استفاده از رباتهای جراح باعث افزایش قدرت مانوردهی جراح، کاهش خستگی جراح و امکان ایجاد عملیات جراحی از راه دور شده است. با این حال سیستم های جراحی رباتیک موجود در بازار هیچ بازخورد نیرویی و لمسی برای جراح ایجاد نمی کنند. در حالیکه حس لمس در عملیات جراحی باز، جراح را در تشخیص بافت های نرمال و غیر نرمال کمک می کند. به همین علت فراهم کردن بازخورد نیرو برای جراح، در جراحی های رباتیک با حداقل تهاجم ضروری می باشد. بنابراین در این پایان نامه طراحی و ساخت یک ابزار جراحی به صورت موتوری با ۳ درجه آزادی انجام شده است به طوریکه می تواند میزان نیروی گرسپینگ را با استفاده از سنسوری که به طور مستقیم در گرسپر جاسازی شده است، با دقتی در حدود ۰/۱ نیوتون به مرکز کنترل هدایت کند. همچنین گرسپر، میزان نیروی مطلوب وارد شده از طریق کاربر را با برنامه کنترلی تناسبی می تواند با دقت ۰/۳ نیوتون به جسم در حال تماس وارد کند.</p>	

فهرست

۱	فصل ۱
۲	مقدمه
۳	۱-۱. شرح موضوع
۱۰	۲-۱. اهمیت موضوع
۱۰	۳-۱. مروری بر کارهای انجام شده
۱۱	۱-۳-۱. ابزارهای جراحی لاپاروسکوپی انعطاف پذیر
۲۰	۲-۳-۱. سنسورهای نیرو و لمسی
۲۵	۳-۳-۱. قابلیت لمس در ابزارهای جراحی
۳۰	۴-۱. تعیین مشخصات فنی مطلوب برای یک ابزار جراحی لاپاروسکوپی انعطاف پذیر
۳۰	۵-۱. تعهدات
۳۲	فصل ۲
۳۳	مقدمه
۳۳	۱-۲. طراحی مکانیکی و مکانیزم ابزار جراحی لاپاروسکوپی
۳۴	۱-۱-۲. طرح اول
۳۹	۲-۱-۲. طرح دوم
۴۴	۳-۱-۲. طرح سوم
۴۷	۲-۲. طراحی مکانیکی و مکانیزم ابزار جراحی لاپاروسکوپی موتوری با قابلیت لمس
۴۸	۱-۲-۲. طراحی مکانیکی و مکانیزم قسمت گرسپر ابزار با قابلیت لمس
۵۳	۲-۲-۲. طراحی مکانیکی و مکانیزم قسمت انعطاف پذیر ابزار
۵۴	۳-۲-۲. طراحی مکانیکی و مکانیزم قسمت مرکز کنترل ابزار
۵۶	۳-۲. پیاده سازی و راه اندازی ابزار
۵۷	۱-۳-۲. تعیین و راه اندازی کنترلر ابزار
۵۷	۲-۳-۲. تعیین نحوه خواندن موقعیت و سرعت شفت موتور
۶۳	۳-۳-۲. راه اندازی سنسور نیرو و کالیبراسیون آن
۶۶	۴-۳-۲. تعیین پارامترهای موتور و روابط بین آنها
۷۱	۵-۳-۲. راه اندازی سنسور جریان
۷۱	۴-۲. برنامه راه اندازی ربات
۷۳	۵-۲. تست نحوه عملکرد ابزار جراحی لاپاروسکوپی موتوری

۷۶	فصل ۳
۷۷.....	۳-۱. نتیجه گیری.....
۷۹.....	۳-۲. پیشنهادات و کارهای آینده.....
۸۱	منابع

پیوست

فهرست اشکال

- شکل ۱-۱. نمایی کلی از جراحی باز و جراحی لاپاراسکوپی ۳
- شکل ۱-۲. یک نمونه از تروکار برای جراحی لاپاروسکوپی یک شکاف ۴
- شکل ۱-۳. یک نمونه از ابزارهای جراحی لاپاراسکوپی سنتی ۵
- شکل ۱-۴. عمل جراحی لاپاروسکوپی به روش جراحی با یک شکاف ۵
- شکل ۱-۵. نمایی از ربات جراح داوینچی ۶
- شکل ۱-۶. واسط هپتیکی **freedom-6s** ۹
- شکل ۱-۷. واسط هپتیکی **surgical workstation** ۹
- شکل ۱-۸. واسط هپتیکی **XITACT IHP** ۱۰
- شکل ۱-۹. (آ) نمای کلی از ابزار ریل هتد (ب) مکانیزم قسمت مفصل بندی شده (ث) ایجاد راهنما برای جلوگیری از حرکت جانبی قسمت انعطاف پذیر ۱۱
- شکل ۱-۱۰. نمایی کلی از ابزار انعطاف پذیر ۱۲
- شکل ۱-۱۱. نمایی کلی از ابزار فلکس دکس ۱۲
- شکل ۱-۱۲. (آ) مکانیزم قسمت انعطاف پذیر (ب) مکانیزم مرکزی مجازی ۱۳
- شکل ۱-۱۳. تفاوت بین عملکرد ابزار ریل هند (شکل سمت چپ) و ابزار فلکس دکس (شکل سمت راست) ۱۳
- شکل ۱-۱۴. مکانیزم لغزشی لینک ها برای حرکت قسمت انعطاف پذیر ابزار ۱۴
- شکل ۱-۱۵. نمای کلی از قسمت انعطاف پذیر ابزار و نحوه ی قرار گیری دو درجه آزادی در کنار هم (آ) نمونه ساخته شده (ب) نمایش لینک های متحرک و محدود کننده ۱۴

- شکل ۱-۱۶. ابزار لاپاروسکوپی کویدین ۱۵
- شکل ۱-۱۷. ابزار لاپاروسکوپی لاپاروانگل ۱۵
- شکل ۱-۱۸. ابزار لاپاروسکوپی الیمپوس ۱۶
- شکل ۱-۱۹. نمای کلی ابزار لاپاروسکوپی ردیوس (شکل سمت چپ)، قسمت انعطاف پذیر ابزار و
گرسپر (شکل سمت راست) ۱۶
- شکل ۱-۲۰. (آ) مکانیزم رول، پیچ، یاو قسمت انعطاف پذیر ابزار (ب) مکانیزم رول، پیچ، رول (ث)
مکانیزم دیگر از رول، پیچ، رول ۱۷
- شکل ۱-۲۱. (آ) مکانیزم قسمت انعطاف پذیر ابزار استفاده از چند دیسک (ب) مکانیزم مرکز فرمان ۱۷
- شکل ۱-۲۲. (آ) مکانیزم قسمت انعطاف پذیر ابزار استفاده از چند دیسک (ب) مکانیزم مرکز فرمان ۱۸
- شکل ۱-۲۳. نحوه‌ی قرارگیری آلیاژهای حافظه‌دار برای ایجاد حرکت پیچ ۱۹
- شکل ۱-۲۴. نمای کلی از ربات IREP ۲۰
- شکل ۱-۲۵. نحوه‌ی قرارگیری سنسور کرنش سنج در شفت ابزار ۲۵
- شکل ۱-۲۶. دیاگرام بلوکی یک پایه پیرو با بازخورد نیرو ۲۶
- شکل ۱-۲۷. (آ) گرسپر ربات داوینچی که سنسور فکسی فورس در فک بالا و پایین
آن جاسازی شده است. (ب) آرایه 3×2 از بالون که به طور مستقیم در مستر ربات جراح برای
انگشتان شصت و اشاره جاسازی شده است ۲۶
- شکل ۱-۲۸. (آ) نمایی کلی از ابزار DLR برای اهداف جراحی رباتیک با حداقل تهاجم (ب) نمای
بزرگ شده از قسمت گرسپر، قسمت انعطاف پذیر و سنسور ۲۷
- شکل ۱-۲۹. نمایی از سنسور استوارت، پارامترهای هندسی بستر استوارت (شکل سمت چپ)
کرنش میانگین بر روی سنسور نیرو و گشتاور برای بار ۳۰ نیتون (شکل سمت راست) ۲۷
- شکل ۱-۳۰. قسمت بالایی ربات MC^2E و محل قرارگیری سنسور ۲۸
- شکل ۱-۳۱. نمونه گرسپر لاپاروسکوپی با بازخورد نیرو در ۳ جهت ۲۹

- شکل ۱-۳۲. (آ) ابزار مجهز شده با کرنش‌سنج برای تست میزان نیرو و دقت مورد نیاز (ب) نمونه سنسور ساخته شده قبل از چسباندن قسمت جلویی که ۳ فیبر نوری در آن جاسازی شده ۲۹
- شکل ۲-۱. ابزار جراحی انعطاف‌پذیر دستی طراحی شده در نرم افزار CATIA ۳۵
- شکل ۲-۲. مکانیزم حرکتی کابل‌ها طراحی شده در نرم افزار CATIA ۳۵
- شکل ۲-۳. استفاده از فنر برای ایجاد انعطاف در انتهای ابزار **Error!**
- Bookmark not defined.**
- شکل ۲-۴. مکانیزم حرکتی گرسپر توسط کابل ۳۷
- شکل ۲-۵. نمونه ابزار ساخته شده طرح ۱ ۳۷
- شکل ۲-۶. قسمت محیط مجازی ابزار جراحی انعطاف‌پذیر طرح ۲ طراحی شده در CATIA ۳۹
- شکل ۲-۷. مکانیزم تحریک کابل در ابزار جراحی لاپاروسکوپی انعطاف‌پذیر طرح ۲ ۴۰
- شکل ۲-۸. نمای انفجاری مکانیزم تحریک کابل طرح ۲ ۴۰
- شکل ۲-۹. شیار ایجاد شده در فنر برای ایجاد راهنما در قسمت انعطاف‌پذیر ابزار ۴۱
- شکل ۲-۱۰. ماشین‌کاری در چهار طرف فنر برای ایجاد راهنما در قسمت انعطاف‌پذیر ابزار ۴۱
- شکل ۲-۱۱. نمای انفجاری قسمت انعطاف‌پذیر ابزار طرح ۲ ۴۲
- شکل ۲-۱۲. نمونه ساخته شده قسمت انعطاف‌پذیر ابزار طرح ۲ ۴۲
- شکل ۲-۱۳. طرح نهایی قسمت محیط مجازی ابزار جراحی انعطاف‌پذیر ۴۴
- شکل ۲-۱۴. استفاده از مکانیزم مفصل‌شده در قسمت انعطاف‌پذیر ابزار ۴۵
- شکل ۲-۱۵. بزرگنمایی لینک‌های قسمت انعطاف‌پذیر ابزار طرح ۳ ۴۶
- شکل ۲-۱۶. نمای انفجاری قسمت انعطاف‌پذیر ابزار طرح ۳ ۴۶
- شکل ۲-۱۷. نمونه ساخته شده ابزار جراحی لاپاروسکوپی انعطاف‌پذیر طرح ۳ ۴۷
- شکل ۲-۱۸. سنسور نیرو فلکسی‌فورس ۴۹

- شکل ۲-۱۹. گرسپر طراحی شده در نرم افزار CATIA ۵۰
- شکل ۲-۲۰. نمای انفجاری از گرسپر طراحی شده ۵۰
- شکل ۲-۲۱. پارامترهای هندسی گرسپر طراحی شده ۵۱
- شکل ۲-۲۲. نمودار مربوط به متغیر زاویه‌ی گرسپر و تابع هزینه ۵۲
- شکل ۲-۲۳. نمونه ساخته شده گرسپر ۵۳
- شکل ۲-۲۴. نمونه ساخته شده قسمت انعطاف پذیر ابزار با مکانیزم مفصل بندی شده ۵۳
- شکل ۲-۲۵. طراحی قسمت مرکز فرمان ابزار در نرم افزار CATIA ۵۵
- شکل ۲-۲۶. نمای انفجاری ابزار اتوماتیک ۵۵
- شکل ۲-۲۷. نمای کلی از طراحی ابزار به صورت موتوری ۵۶
- شکل ۲-۲۸. نمای کلی از نمونه ساخته شده ابزار جراحی موتوری (شکل سمت راست) قسمت مرکز کنترل ابزار (شکل سمت چپ) ۵۶
- شکل ۲-۲۹. مکانیزم انکودر و شکل پالس‌های خروجی از آن ۵۸
- شکل ۲-۳۰. موتور دی‌سی گیربکس دار فال هابر برای انجام عمل گرسپینگ ۶۰
- شکل ۲-۳۱. موتور دی‌سی گیربکس دار برای ایجاد حرکات رول و پیچ ۶۰
- شکل ۲-۳۲. نمودار مربوط به داده‌ی مربوط به موقعیت انکودر و مقدار تخمین زده شده از مسیر مطلوب ۶۱
- شکل ۲-۳۳. نمودار حاصل شده از سرعت تخمین زده شده، سرعت واقعی و سرعت حاصله از داده‌ی خام انکودر ۶۲
- شکل ۲-۳۴. نمودار مربوط به شتاب حاصله از تخمین و مقدار واقعی آن ۶۲
- شکل ۲-۳۵. نمودار مربوط به موقعیت حاصل از نتایج عملی بین داده‌ی انکودر و مسیر تخمین زده شده ۶۲

- شکل ۲-۳۶. مدار راه انداز سنسور نیرو ۶۳
- شکل ۲-۳۷. آزمایش انجام شده جهت کالیبراسیون سنسور نیرو ۶۴
- شکل ۲-۳۸. نمودار حاصله از تغییرات نیرو و تغییرات ولتاژ حاصله در سنسور ۶۵
- شکل ۲-۳۹. نمودار حاصل از رابطه میان سرعت دورانی و ولتاژ ۶۷
- شکل ۲-۴۰. آزمایش انجام شده برای بدست آوردن رابطه میان ولتاژ و گشتاور برای موتور مربوط
به عمل گرسپینگ ۶۸
- شکل ۲-۴۱. نمودار حاصل از رابطه میان ولتاژ و گشتاور برای موتور مربوط به عمل گرسپینگ ۶۹
- شکل ۲-۴۲. نمودار میان ولتاژ اعمالی به موتور و نیروی حاصله در سنسور در ابزار ۷۰
- شکل ۲-۴۳. سنسور جریان ۷۱
- شکل ۲-۴۴. نمایی از نحوه‌ی راه اندازی ابزار ۷۳
- شکل ۲-۴۵. منحنی پاسخ پله برای گرسپر ۷۴
- شکل ۲-۴۶. گرسپر در تماس با بافت ۷۵

فهرست جداول

- جدول ۱-۲. داده‌های مربوط به میزان نیرو و تغییرات ولتاژ در سنسور جهت کالیبراسیون سنسور نیرو ۶۴
- جدول ۲-۲. داده‌های حاصل از آزمایش مربوط به یافتن رابطه میان ولتاژ و سرعت دورانی ۶۶
- جدول ۳-۲. داده‌های حاصله از تست، جهت یافتن رابطه میان ولتاژ و گشتاور برای موتور مربوط به عمل گرسپینگ ۶۸
- جدول ۴-۲. داده‌های حاصل از تست سنسور و موتور بر روی ابزار ۷۰

فصل ۱

پیشینه تحقیقات

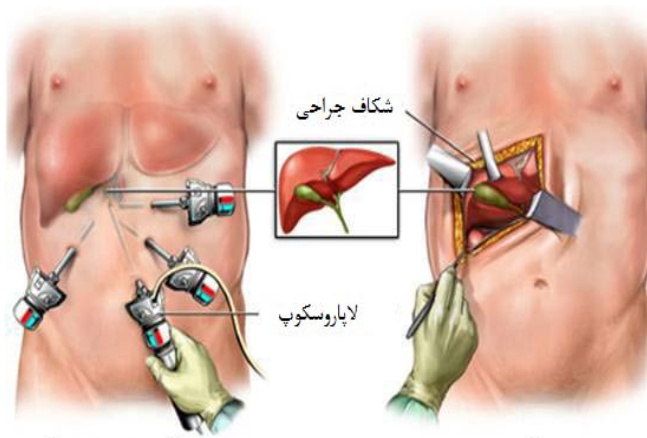
مقدمه

در اواخر سال ۱۹۸۰، توسعه فن‌آوری برای جراحی با حداقل تهاجم به جراح اجازه داده است عمل جراحی را بدون استفاده مستقیم از دست خود در اتاق‌های عمل انجام دهد. چند سال بعد، پیشرفت تکنولوژی در زمینه ربات، منجر به استفاده از رباتها در اتاق‌های عمل شد. در حال حاضر، پیشرفت‌های اخیر در تکنولوژی رباتیک استفاده از جراحی رباتیک با حداقل تهاجم را سیستم‌های عادی کرده است. در مقایسه با روش‌های سنتی جراحی، جراحی رباتیک با حداقل تهاجم مزایای قابل توجه برای بیماران و جراحان دارد. به علت این مزایای مهم، جراحی رباتیک با حداقل تهاجم و جراحی با حداقل تهاجم در حال رشد سریع است پیش‌بینی شده است این پیشرفت به بیش از چند دهه آینده گسترش یابد. با این حال، با وجود برتری جراحی با حداقل تهاجم و جراحی رباتیک با حداقل تهاجم نسبت به روشهای سنتی جراحی باز، چند مشکل حل نشده در جراحی با حداقل تهاجم و جراحی رباتیک با حداقل تهاجم وجود دارد. یکی از کاستی‌های مهم، فقدان بازخورد لمسی (نیرو و لامسه) به جراحان است. به عنوان مثال، ربات داوینچی که یکی از سیستم‌های گسترده جراحی رباتیک با حداقل تهاجم است بازخورد لمسی را در طول دستکاری بافت برای جراح فراهم نمی‌کند.

۱-۱. شرح موضوع

عمل جراحی باز متداول بر اساس دسترسی به بافت از طریق یک برش بزرگ در حدود ۵۰ تا ۳۰۰ میلیمتر است. این برش بزرگ دید مستقیم از آناتومی بیمار را به جراح و دستیار فراهم می‌کند برش بزرگ به جراح و دستیار این اجازه را می‌دهد تا دست خود را در تماس مستقیم با بافت و یا برای دستکاری بافت از طریق وسایل جراحی ساده مانند چاقو، قیچی، گرسپر و ... قرار دهد.

جراحی آندوسکوپی، یا جراحی با حداقل تهاجم^۱، یک تکنیک عمل بر اساس دسترسی به بافت از طریق ۳ تا ۵ برش کوچک در حدود ۵-۱۵ میلیمتر در بدن بیمار جهت درمان می‌باشد. از طریق یکی از برش‌ها، یک آندوسکوپ، مجهز به یک دوربین فیلمبرداری کوچک وارد می‌شود. جراح و دستیار به یک مانیتور نگاه می‌کنند که تصاویر آن توسط آندوسکوپ تهیه می‌شود. از طریق برش‌های دیگر ابزاری بلند، باریک، سفت و سخت وارد شده تا بافت داخلی بیمار را درمان کند. برای ایجاد یک فضای کاری بزرگتر در داخل بیمار، اغلب گاز دی‌اکسید کربن^۲ درون حفره دمیده می‌شود (شکل ۱-۱). برای جلوگیری از نشت گاز از مسیر برش و حفاظت از بافت در نزدیکی محل برش جراحی، آندوسکوپ و ابزارها را از طریق تزوکار^۳ها (کانولای فلزی یا پلاستیکی) که در مقابل نشت هوا درز بندی شده‌اند وارد می‌کنند (شکل ۱-۲) [۱].

شکل ۱-۱. نمایی کلی از جراحی باز و جراحی لاپاراسکوپی [۲]

^۱ Minimal invasive surgery (MIS)

^۲ CO₂

^۳ Trocars

شکل ۱-۲. یک نمونه از تروکار برای جراحی لاپاروسکوپی یک شکاف [۳]

با وجود مزایای بسیار برای بیمار، روش حداقل تهاجمی دارای یک سری معایب برای جراح است، که می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱. جراح دید مستقیم سه بعدی روی میدان عمل ندارد.
۲. ابزارها دارای درجه آزادی عمل محدودی می‌باشند.
۳. بازخورد نیرو تضعیف شده و حس لامسه از بین می‌رود.

وسایل جراحی در عمل جراحی اندوسکوپی به حرکت انعطاف‌پذیر کم با توجه به مسیرهای رویکرد محدود از طریق تروکارها و شکل مستقیم ابزار محدود شده است. نمونه‌ای از این ابزارهای سنتی که در شکل (۱-۳) مشاهده می‌شود دارای یک شفت دراز، نازک و سخت می‌باشد که در یک طرف این شفت یک دسته قیچی شکل وجود دارد که به عنوان ورودی ابزار عمل می‌کند. حرکت دسته از طریق شفت به حرکت باز یا بسته شدن قیچی یا گرسپر منتقل می‌شود. از جمله مزیت‌های این ابزار می‌توان به انتقال صحیح میزان نیرو از انتهای ابزار به دست جراح، هزینه پایین و همچنین گرسپینگ بالای این ابزار اشاره کرد. ولی انعطاف‌پذیری پایین یا به عبارت دیگر درجه آزادی پایین، همراه با نمایش محدود در میدان عمل با یک آندوسکوپ، به جراحان استرس جسمی و روانی می‌دهد که باعث مشکلات قابل توجهی است [۴].

شکل ۱-۳. یک نمونه از ابزارهای جراحی لاپاراسکوپی سنتی [۵]

با ادامه نوآوری‌ها و پیشرفت‌های تکنولوژی در زمینه ساخت، روش جراحی در قرن ۲۱ به سمت جلو حرکت کرده، که یکی از ایده‌های ظاهر شده در زمینه جراحی لاپاروسکوپی، جراحی لاپاروسکوپی توسط یک شکاف^۱ می‌باشد. ایده اساسی به این صورت می‌باشد که تمام پورتهای کاری لاپاروسکوپی وارد شده از دیواره شکمی از طریق یک شکاف مشترک باشد [۳] (شکل ۱-۴).

شکل ۱-۴. عمل جراحی لاپاروسکوپی به روش جراحی با یک شکاف [۳]

جراحی لاپاروسکوپی توسط یک شکاف یک روش تهاجمی کمتر نسبت به جراحی لاپاروسکوپی معمولی می‌باشد. با این حال جراحی لاپاروسکوپی توسط یک شکاف همان میزان درجه آزادی و تکنیک‌های اجرایی را نسبت به جراحی لاپاروسکوپی نمی‌دهد. ابزارهای لاپاروسکوپی سفت و سخت (ثابت) نمی‌توانند درجه آزادی مورد نیاز جراح را در وضعیتی مطمئن فراهم کنند. نسل جدیدی از ابزارهای لاپاروسکوپی با قابلیت مفصل‌دار

¹ Single Incision Laparoscopic Surgery (SILS)

کردن گرسپرشان در حال حاضر موجود است. اگرچه این ابزارها، انعطاف پذیری مورد نیاز برای کارهای پیچیده را فراهم می‌کنند اما ممکن است کنترل آنها با افزایش پیچیدگیشان مختل شود [۶]. به علت محدودیت‌های اندازه، استرلیزاسیون و وزن، ابزارهای انعطاف پذیر مختلفی توسعه داده شده است. بیشترین تکنولوژی‌های مهم اخیر که در زمینه ابزارهای دستی جراحی کم تهاجم پیشروی داشته، دارای دو چرخش مج شکل در سر گرسپر نسبت به شفت می‌باشد با اضافه کردن این دو درجه آزادی مهارت جراح افزایش پیدا می‌کند و می‌تواند در عین انجام گرسپینگ، سر گرسپر را بچرخاند. هر چه کنترل این دو درجه آزادی بیشتر شهودی و اورگونومیک^۱ باشد کار با آن ابزار در حین عمل راحت‌تر بوده و جراح عملیات پیچیده را به راحتی می‌تواند انجام دهد و همچنین دوره یادگیری جراح با این ابزارها نیز کاهش می‌یابد.

کامپیوتر نیز به عنوان دستیار عمل جراحی، وارد اتاق عمل شده است، که فرصت‌هایی برای پیشرفت‌های جدید و بهبود عمل جراحی فراهم کرده است. در این ربات‌ها، کامپیوتر بین دست جراح و پنجه ابزار قرار داده شده است. این سیستم‌ها شامل یک کنسول پایه^۲ است که جراح در آن می‌نشیند و به نمایشگر دو چشمی نگاه می‌کند. یک سیستم رباتیک سه بازویی در میز جراحی قرار گرفته است که دو بازو برای حرکات ابزارها و بازوی وسط برای کنترل سیستم اپتیک دو کاناله می‌باشد، که به این قسمت سیستم پیرو^۳ گفته می‌شود. مزیت مهم این سیستم پایه پیرو معرفی یک سیستم با درجه آزادی اضافی برای کنترل ابزار داخل بدن می‌باشد که اندو-ریست نامیده می‌شود (شکل ۱-۵). حرکات دست و انگشتان جراح به سر ابزار منتقل می‌شود که به جراح این اجازه را می‌دهد که سر ابزار را به صورت کاملا شهودی کنترل کند. با این حال، هزینه بالا، اندازه و فقدان بازخورد نیرو عوامل مهمی برای محدود کردن استفاده از این ابزارها می‌باشند. جایگزین مقرون به صرفه به جای این ربات‌ها، ابزارهای مکانیکی دستی هستند.

شکل ۱-۵. نمایی از ربات جراح داوینچی [۲]

^۱ ergonomic

^۲ master

^۳ slave